



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia S. Avgvstini de humanæ naturæ stantis, lapsæ,
puræ statu & viribus eruitur & explicatur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

7. De moriendi neceßitate in pura natura, quae capitaliter beatitudini naturali est contraria.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13673

CAPVT SEPTIMVM.

De moriendi necessitate in pura natura, quæ capitaliter beatitudini naturali est contraria.

TERTIVM verò quod etiam impetu mirabili natura rationalis quantumvis pura appetit, est NON MORI. Cujus consideratio etiam Philosophos confiteri fecit, hanc esse naturæ primam quodammodo & maximam vocem ut homo concilietur sibi, & propterea mortem naturaliter fugiat: ita sibi amicus, ut esse se animal, & in hac conjunctione corporis atque animæ vivere velit, vehementerque appetat. Qui sanè impetus ita medullitus inhaeret, ut beatitudinis appetitus cum illo indivisibili nexu oritur atque moriatur. Ex quo fit ut cum beati esse omnes homines velint, si verè volunt, etiam esse in mortales velint, aliter enim beati esse non possunt. Ille quippe beatè vivit, ut satis ex Augustino superius stabilivimus, qui vivit ut vult, nec male aliquid vult. Nemo autem male vult immortalitatem, quia non male vult esse, vivere, permanere: hoc enim omne animal infixis huius naturæ legibus didicit. Si igitur non potest habere quod tanto conatu natura etiam pura vult, profecto non vivit ut vult, nec habet quod vult. beata igitur esse quis potest? Ut enim beatè vivat profecto oportet ut vivat. Quem verò momentem vita ipsa deserit beata vita cum ipso manere non potest. Cùm porro deserit, ut Augustini discursu utar, aut nolentem deserit procul dubio aut volentem, aut neutrum. Si nolentem; quomodo beata vita est, que ita est in voluntate, ut non sit in potestate? Cùm propter tanti boni & summi boni maxime que dilecti boni amissionem, necessario summo dolore crucietur. Si autem volentem deserit; etiam sic quomodo beata dicebatur quam perire voluit qui habebat? An igitur forte neutrum dicitur velle vel nolle, sed ad vitam & mortem paratum; & quæque animo consistere? Sed nec illa beata vita esse potest, quam non amat beatus, si ve ipsa eius amore indigna sit, live ipse eam animi languore indifferenter accipiat. Verissima est enim illa sententia beatam vitam omnes velle. Non est igitur beata vita si illa esse nec nolunt nec volunt. Si igitur beati esse necessitate volunt, profecto nolunt perire quod beati sunt. Cùm igitur sine vita beati esse non possint; vitam ipsam permanere volunt, & idcirco immortales esse volunt. Manifestum est igitur beatam vitam in quocunque natura statu sine immortalitate esse non posse. Quam doctrinam velut certissimam plurimis Augustini testimonijs tradidit. Hinc enim illud: *Immortalitas si nullo modo dari homini possit, frustra etiam beatitudo quaeretur, quia sine immortalitate non potest esse.* Et illud: *Immortalitatis si capax non est, humana natura, nec beatitudinis capax est.* Et illud inferius: *Beatos esse si*

A velle omnes in corde suo vident, tantaque est in hac re natura humana conspiratio ut non fallatur homo, qui hoc ex animo suo de amico concipit alieno. Veni que omnes id velle nos novimus. Multi verò immortales se esse posse desperant, cum id quod omnes volunt nullus aliter possit. Velunt tamen etiam immortales esse se possent. Qua de causa etiam docet, nullam esse posse beatam hominis vitam nisi stabilis fuerit & aeterna. Ergo, inquit in Sermonibus de diversis, *vita que aeterna & beata, quia si non aeterna, nec beata: si autem aeterna in partu, nec vita.* Unde brevissimum illud pronuntiatum assidue repetit: *Vita beata non nisi aeterna est.* Et ratio cinatio illa largior in libris de Civitate Dei, qua cum præmississet non esse beatum nec vivere ut vult qui mori cogitur, ea qua superius diximus cuncta complexus est: *Beata vita si non amatur, non habetur. Porro si amatur & habetur ceteris omnibus rebus excellentius necesse est aueretur: quoniam propter habe amandum est quæquid aliud amatur. Porro si tantum amatur, quantum amar digna est, (non enim beatus est a quo ipsa vita beata non amatur, ut digna est) fieri non potest, ut eam qui sic amat non aeternam velit.* Tunc igitur beata erit quando est aeterna. Quod ita naturæ ratione manifestum est, ut si vita ejus, qui beatus dicitur, & amata, & re ipsa immortalis, & aeterna Dei beneficio poneretur, & hoc ipsum ei incertum esset, sed tamen perpetuo putaretur non à propria voluntate, sed ab alterius nutu vel casibus incerta pendere, nullo pacto beata dici vel esse posset. Timor enim ipse amissionis tanti boni non posset non voluntatem ejus vehementer affligere. Vbi autem perpetua sollicitudo ac timoris afflictio beatitudo esse nullo pacto potest. Vnde Augustinus: *Sanctus & vita si amatur ne finiat in illi non est vita. Non est enim semper vivere, sed semper vivere. Si semper timere, semper cruciari. Si erit iustus sempiternus, tibi vita aeterna?* Et paulo inferius ex naturali ratione beatitudinis certitudinis rationalis veritatem colligens: *Si erimus ibi, in vita beata, & utrum ibi futuri sumus, incertum erimus, etiam ibi erit timor. Et si erit timor, cruciatus erit, non carnis, sed quod peius est cordis. Vbi autem cruciatus, qua beatitudo?* Cùm igitur perinde in pura natura sicut in lapsa immortalitas esse non possit (mors enim ei juxta Stoicorum placitum naturalis est, immortalitas verò gratia & ejus viribus impossibilis) profecto in ea nec beatitudo naturalis esse potest, juxta illud verissimum Augustini, quod supra diximus, *si immortalitatis non est capax humana natura, nec beatitudinis capax est.* Quod si beatitudinis non est capax pura natura, profecto illa non pura, sed damnata natura est; in ipse in illo statu profusus incapax beatitudinis. Quam omnis creatura rationalis naturaliter vehementer

717. de
718. de
719. de
720. de

717. de
718. de
719. de
720. de
721. de
722. de
723. de
724. de
725. de
726. de
727. de
728. de
729. de
730. de
731. de
732. de
733. de
734. de
735. de
736. de
737. de
738. de
739. de
740. de
741. de
742. de
743. de
744. de
745. de
746. de
747. de
748. de
749. de
750. de

INNO
M

vehementissimo conatu appetit, & ad quam proinde naturaliter sicut ad verum suum finem ultimum ordinatur. Quem quia sine magna & evidentissima Dei gratia natura humana in quocunque statu consequi nequit, qua caveat sine erroribus, ut intelligere non fallatur, siue offensiones ne voluntas multiplicibus miseris perturbetur, siue mortem, ne ipsa vita cum quacunque beatitudine consumatur, profecto sine illa quoque gratia per quam naturalem beatitudinem suam adipisci possit, & à naturali suo appetitu conquiescere, conaturaliter condi nequit. Nec verò satis est ad beatitudinem ut aliquis mori se falli & offendi non possit, sed etiam necessarium est, ut de omnium istorum perpetua stabilitate & permanence securus sit: hoc enim nisi constet necesse est, ut amittendi tanti boni timore doloreque torqueatur. Vnde Augustinus cum dixisset, quod etiam iustus non vivit ut vult (quod inter cetera beatitudini essenziale est nisi eo pervenit, ubi mori, falli, offendi omnino non possit, statim adijcit quartum; eique sic certum, ita semper futurum. Hoc enim natura expetit, neque plene atque perfecte beata erit nisi ad eam quod expetit. Sed quantumcumque Deum ut autem rerum naturalium pura natura intelligere coneretur, nunquam certa de trium illorum stabilitate & æternitate redderetur. Hoc enim neque cognosceret neque cognoscere ullo pacto posset ex illius objecti sui beatifici naturali penetratione Dei videlicet tanquam auctoris naturæ, vel prout est causa rerum naturalium. Nam etiam reduiter res rationales cognoscere possit, non tamen quamdiu vel ipsemet qui cognos-

Lib. 14. de
Civ. c. 25.

cit, vel cognitio qua cognoscit, vel illæ quas cognoscit, vel tranquillitas animi quam cognoscendo percipit, permanere sint. Hoc enim nullus Philosophus hæcenus aut cognovit aut cognoscere potuit. Nemo enim ipsorum eo pertigit, ut vel mundi, vel sui ipsius durationem, vel contemplationis vel tranquillitatis propriæ stabilitatem: imò vix quisquam eo, ut vel solius animæ rationalis immortalitatem penetraret. Humanis quippe argumentationibus, inquit Augustinus, hæc invenire conantes, vix pauci magno præditi ingenio abundantius otio, doctrinis, ac subtilissimè eruditi ad indagandam solius animæ immortalitatem pervenire potuerunt. Ad miseriam eam quippe vitæ huius etiam post beatitudinem redire dixerunt. Et quæ eorum de hac erubuerunt sententia & animam purgatam in semper am beatitudinem sine corpore collocandam putaverunt, talia de mundi retrosum æternitate sentiunt, ut hæc de anima sententiam suam ipsi relaxant. Cum ergo ad hæc intelligenda pervenire non possent, impossibile est etiam ut beatus esset, sed perpetua de futuro statu suo inquietudine turbaretur. Ex quo sequitur, non minus illum puræ naturæ statum quam ejus beatitudinem fæditam esse & naturaliter impossibilem. Talia enim dona in illo vel quolibet alio statu causare, non solum puram naturam, sed etiam potentiam Dei spectati ut auctoris naturæ, hoc est, ut res naturales causantis excedit. Nulla igitur possibilis est beatitudo nisi quam fides vera promittit eaque per veram & magnam gratiam Dei adipiscenda sine qua consequenter condi nequit.

CAPVT OCTAVVM.

Ostenditur insania Philosophorum naturalem beatitudinem sibi machinanti um in ea quam putabant esse puram naturam.

Superbia singularis tantum naturæ etiam puræ viribus tribuere.

Sed quandoquidem pura natura ex Philosophorum Gentilium errore nata est, qui humane damnationis ignari, nihil in natura nostra esse putaverunt quod non in ea creator ejus condidisset: Fortassis hæc repondebitur puram naturam ad talem naturaliter pervenire posse beatitudinem, qualem iidem Philosophi suo sapienti in puris naturalibus juxta eorum opinionem condito tribuerunt. Eam enim esse satis, ut & pura natura ad finem aliquem ultimum naturaliter ordinata, & subsidijs naturalibus ejus adipiscendi instructa, & non frustra tantum beatitudinis appetitum accepisse & beata esse posse naturali aliqua felicitate dicatur. Hæc imaginatio philosophicæ beatitudinis, ex Gentilium librorum consuetudine familiaris facta Christianis & naturali quadam Dei contemplatione condita, quam ei sensus Christianæ pietatis adjecit, naturæ puræ conditores

fallere solet. Si enim illas ipsas beatitudinali conditiones, quam Philosophi suo sapienti tribuunt, atenta mente ponderare voluissent, profecto deprehendissent eos ipsos quos amulantur nihil minus quam beatitudinem, sed veram gravissimamque miseriam nomine felicitatis prædicasse. Stoici quippe sunt quibus præcipue typhus ille superbiæ placuit, ut se in hac misera sua quam putabant pura natura beatissimos esse posse sentirent. Quod ut plausibiliori facio stultis persuaderent miserique mortalibus, inopinata quædam dogmata ex professo propugnanda suscipere: videlicet ut eo profundioribus mysterijs plena viderentur, quo magis adversus voces ipsius naturæ reclamantis insurgerent. Nam sapientem suum dixerunt sola virtute contentum, etiam in Phalaridis tauro esse beatissimum, usque adeo ut nec illa quæ dicuntur mala, mala esse contendant, qua de re Tullius in Paradoxis de Tusculana